

Sygn. akt : II AKa 84/02

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2002 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący	SSA Barbara Misztalska
Sędziowie	SSA Jan Dybek SSA Elżbieta Mieszczkańska (spr.)
Protokolant	Krzysztof Wdowiak

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Andrzeja Jużkowa

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2002r.

sprawy wnioskodawcy E. T.

- o odszkodowanie

na skutek apelacji, wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 09 sierpnia 2001r. sygn. akt XVI1 Ko 231/98

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

II AKa 84/02

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 sierpnia 2001 r. Sąd Okręgowy odmówił wnioskowi o odszkodowanie za represjonowanie I. T., złożonemu przez E. T., obciążając kosztami postępowania Skarb Państwa.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd ustalił, iż I. T. został aresztowany w dniu 18 lutego 1945 r. w C. przez władze radzieckie i przewieziony do obozu jeńców w W., gdzie zmarł w dniu 27 lipca 1945 r.

Sąd Okręgowy ustalił nadto, iż brak jest dowodów wskazujących aby to pozbawienie wolności I. T. było konsekwencją jego działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

Powyższy wyrok zaskarżył pełnomocnik wnioskodawcy E. T. zarzucając obrazę przepisów postępowania, a to art. 424 § 1 pkt 1 kpk poprzez niewskazanie dowodów na jakich oparte zostało zawarte w uzasadnieniu wyroku stwierdzenie, iż aresztowanie I. T. nie nastąpiło z powodów wskazanych w art. 1 ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych

wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego oraz art. 9, art. 7 i art. 410 kpk poprzez nie poddanie analizie i gruntownej ocenie materiału dowodowego, lakonicznym przesłuchaniu wnioskodawcy oraz nieprzeprowadzeniu dodatkowego postępowania dowodowego, a w następstwie niewyjaśnienie okoliczności o istotnym znaczeniu dla oceny przesłanek decydujących o stwierdzeniu nieważności orzeczenia.

Autor apelacji zarzucił nadto błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść tego orzeczenia, a polegający na uznaniu, iż ojciec wnioskodawcy nie podejmował działań na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku bądź jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy E. T. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepisy art. 8 ust.2a i 2b ustawy z 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, stanowią o uprawnieniu do odszkodowania za poniesioną szkodę i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę osobom represjonowanym przez radzieckie organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości bądź organy pozasądowe, jednakże zawężając krąg osób uprawnionych jedynie do tych, których represja dotknęła za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego lub z powodu takiej działalności prowadzonej w okresie od 17 września 1939 r. do 5 lutego 1946 r.

W niniejszej sprawie niewątpliwym jest, że ojciec wnioskodawcy – I. T. został zatrzymany przez władze radzieckie, najprawdopodobniej NKWD w dniu 18 lutego 1945 r. na terenie C. wraz z większą liczbą osób - około 200 - jak wynika to z protokołu przesłuchania świadka J. B. przed Sądem Grodzkim w C. z dnia 24 września 1945 r. Już sam fakt masowego aresztowania w niewielkim mieście, musi budzić wątpliwości czy było to związane z działalnością patriotyczną tych osób na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, aczkolwiek zważywszy, że zadziałały tak władze obcego państwa na wyzwolonym wówczas terytorium Polski, niewątpliwie przyznać trzeba, że miało to wymiar polityczny.

Taki tok rozumowania znajduje potwierdzenie w treści pisma Instytutu Pamięci Narodowej z dnia 21 marca 2002 r., z którego wynika, że Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w G. prowadzi śledztwo w sprawie deportacji w I połowie 1945 r. z terenów byłych województw (...) i (...) ludności polskiej do obozów w b. ZSRR, to jest o czyny z art. 189 § 2 kk.

Nie oznacza to jednak w przełożeniu na osobę I. T., iż jego aresztowanie nastąpiło w realizacji represji za jego działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

W zgromadzonej dokumentacji, aczkolwiek bardzo szczupłej, nie można dopatrzeć się podstaw, do takich ustaleń. Również przesłuchani w charakterze świadków – wnioskodawca i jego siostra – żyjące dzieci I. T., nie podały żadnych okoliczności, które by na taką działalność wskazywały. Przeciwnie świadkowie jednoznacznie stwierdzili, że nic nie jest im wiadomo, chociażby z przekazów rodzinnych, aby ich ojciec był członkiem organizacji patriotycznej i włączał się do walki o niepodległość Państwa Polskiego.

Z kolei z pisma Starostwa Powiatowego w C. z dnia 12.11.1946 r. /k.22 akt/ wynika, że żona I. T. nie została zaliczona do wdów po zmarłych więźniach politycznych, ponieważ jej mąż został tylko przymusowo wywieziony.

Nie znajdując zatem żadnych podstaw do uznania, że ojca wnioskodawcy spotkały ze strony władz radzieckich represje za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, należy podzielić argumentację przyjętą przez Sąd I instancji i w oparciu o przepisy art. 437 § 1 kpk zaskarżony wyrok utrzymać w mocy.

O kosztach sądowych orzeczono z mocy art. 13 ustawy z 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.